

Kaft : Aandachtig luisterende arbeiders tijdens de meeting voor het Algemeen Meervoudig Stemrecht op het Sint-Pietersplein, 1893.

(foto Vanderhaeghen, Museum voor Volkskunde, Gent)

Het werkingsgebied van VIAT

Soms krijgt men wel eens de vraag welk het werkingsgebied van de vzw VIAT is. Richt deze vriendenkring van het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel zich tot Gent of tot Vlaanderen?

Het antwoord daarop is dat deze vraag eigenlijk niet relevant is. VIAT stelt zich immers tot doel het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel (MIAT) in zijn activiteiten te ondersteunen. Men moet zich daarom afvragen welk het werkingsgebied is van dit museum.

Het MIAT op zijn beurt stelt zich tot doel een illustratie te geven (lees: daarover verzamelen, bewaren, bestuderen, informeren, educatief benaderen, enz) van de evolutie van onze samenleving die hoe dan ook een industriële samenleving is. Zijn uitvalshoek blijft de industriële archeologie. Vermits de industriële samenleving zich niet beperkt tot één bepaald geografisch gebied dient het museum dit ook niet te doen.

In de praktijk ziet men dat zich in het MIAT machines bevinden uit Zweden, de Verenigde Staten, België, Zwitserland, Frankrijk, Engeland, Japan, Tsjechoslowakije en zo verder. Deze machines echter werden bijna altijd in Vlaanderen gerecupereerd, in een uitzonderingsgeval in Wallonië of het buitenland. Het MIAT is dus zeker inhoudelijk geen Gents museum. Het richt zich naar de historische ontwikkeling van de industriële maatschappij. In de praktijk is het vanzelfsprekend dat dit museum zich richt naar die fenomenen en gebeurtenissen die zich voornamelijk in Vlaanderen afspeelden. Dit wil niet zeggen dat accidenteel de aandacht niet kan uitgaan naar Wallonië of Europa, of buiten de Europese grenzen. Mooie voorbeelden van het inhoudelijke werkingsgebied van het museum vindt

men in de reeks tentoonstellingen die in het verleden werden opgebouwd (Industriële Archeologie in België, Onder Stoom, Kinderarbeid, Leven onder de gaslantaarn, In en om de alambiek enzovoort). Ze overstegen in ruime mate het Gentse en vormden een belangrijke stimulans voor de industriële archeologie in Vlaanderen.

De tentoonstelling 'Industriële Archeologie, hoe begin je eraan?' die een aantal jaar geleden werd opgesteld had duidelijk de bedoeling aan Vlaanderen een illustratie te geven van de diverse wegen die bewandeld kunnen worden om in dit landsgedeelte de industriële archeologie te beoefenen.

Inhoudelijk poogt het museum een dynamische politiek te voeren. En het is vooral hierin dat het museum wordt ondersteund door haar vriendenkring vzw VIAT. In de eerste plaats is er het idee van het netwerkmuseum. De basisredenering is als volgt: het industrieel verleden kan niet alleen geïllustreerd worden door voorwerpen in het museum, maar ook door gebouwen en voorwerpen buiten de museummuren. Slechts één voorbeeld: in het museum toont men een machine, VIAT zal zich inspannen om het gebouw te tonen waar deze machine ooit nog in werking was in een industrieel productieproces.

Voor nu het museum inhoudelijk sterk wordt uitgebouwd zal VIAT de idee van het netwerkmuseum verder ontplooiën.

Daarbij bestaat geen behoefte zich te beperken tot geografische omschrijvingen, maar zal thematisch gewerkt worden (bijvoorbeeld in verband met de textielnijverheid, de metaalnijverheid, alcoholnijverheid, voedingsnijverheid).

Een tweede vlak waarop VIAT actief is, is het doorspelen en beschikbaar stellen van informatie.

Daarvoor gebruikt VIAT onder meer het Tijdschrift voor Industriële Cultuur of TIC, dat zich inhoudelijk vooral naar Vlaanderen richt, maar ook niet uitsluitend (bijvoorbeeld verslagen van TIC-CIH-Belgium). Echt waardevol in dit tijdschrift en door specialisten druk geraadpleegd, is de jaarlijkse bibliografie in verband met het industrieel erfgoed. Deze bibliografie overstijgt vanzelfsprekend elk plaatselijk karakter, en put juist daaruit zijn waarde.

Het plaatselijke wordt bovendien duidelijk overstegen door de VIAT-VDK-waardering, die om de twee jaar wordt toegekend. De bekroning, respectievelijk bestaande uit een bedrag van 50.000 en 25.000 frank, wordt uitgeschreven ter aanmoediging van industrieel-archeologisch waardevolle projecten. Elk project in Vlaanderen dat het industrieel verleden behelst kan daarvoor in aanmerking komen.

Voor de toekomst mag men verwachten dat, nu het museum geleidelijk de inhoudelijke opstellingen binnen de museummuren voltooit, de vzw VIAT intenser zal gaan werken aan projecten buiten de museummuren.

Het idee 'netwerkmuseum' zal nog sterker worden geaccentueerd dan in het verleden gebeurde. Onder meer wordt in dit verband gedacht aan meer uitgesproken thematische informatie over, acties, financiële en inhoudelijke ondersteuning van, en bezoekmogelijkheden aan restanten van het industrieel verleden in Vlaanderen.

MIAT en VIAT kunnen als het ware als een uitvalsbasis beschouwd worden om het industrieel verleden in Vlaanderen te verkennen en de belangstelling ervoor aan te wakkeren.

René De Herdt, bestuurslid VIAT